

Aki küzdött a baj és romlás ellen

2009 június 07. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párfjárt ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Sárszentlőrincen jártamkor megkaptam Csepregi Béla nyugalmazott evangélikus lelkésznek azt a könyvét, amelyben cikkei, beszédei olvashatók. Ezek közül az egyik a szekszárdi kórház névadójáról, Balassa Jánosról szól, aki 1814. május 5-én született Sarzsztentlőrincen. Édesanyja Kutsán Terézia, édesapja evangélikus lelkész volt. Balassa János középiskoláit a sárszentlőrinci egyházmegyei gimnázium után a soproni és pozsonyi evangélikus líceumokban végezte, kitűnő eredménnyel. Orvosi tanulmányait Pesten és Bécsben végezte, 1838-ban nyert orvos- és sebészdoktori oklevelet. 1843-ban kinevezték Budapestre a sebészet rendes tanárává. Tanszékének elfoglalása előtt hosszabb külföldi utazást tett.

Szegényesek voltak a pesti sebészeti klinika viszonyai, mikor annak vezetését Balassa átvette. Mindössze tizennégy ágy állt a betegek rendelkezésére, járóbeteg-ellátásra helyiségük sem volt. A műtétet is a tantermekben végezték. Balassa, aki kiterjedt orvosi gyakorlata mellett is lankadatlanul tanult és tanított, fáradhatatlanul küzdött a magyar nyelv jogaiért az orvosi szakirodalomban és az egyetemi orvosképzésben. Amikor közreműködésével 1857-ben megalapított az Orvosi Hetilap, az első cikkével indult, és attól kezdve minden írását először magyar nyelven jelentette meg, és csak azután bocsátotta külföldi kiadók rendelkezésére. Kívívta, hogy a pesti egyetem orvosi karán a tanítási nyelv magyar legyen. A Magyar Orvosi Könyvkiadó Társulat létrejöttét főleg az is érdeme.

1848. március 15-én is bekapcsolódott a forradalomba, a felelős magyar kormány Balassa Jánost nevezte ki az egyetemi orvosi kar igazgatójává és a közoktatásügyi minisztériumban az orvosi tanításügy előadójává. Megszervezte a magyar honvédség orvosi ellátását, sebészeti klinikáját honvédkórházzá alakította át. A szabadságharc leverése után egy Kossuthhoz intézett levele miatt börtönbe került, de két hónap után az egyetemi ifjúság és tekintélyes pesti polgárok közbenjárására szabadlábra helyezték, és 1851-től egyetemi tanári munkáját is elláthatta. Erzsébet királyné, amikor Magyarországon tartózkodott, mindig Balassát hívatta orvosául.

Az 1867-es kiegyezést követő politikai enyhülés és bizakodó hangulat közepette ünnepelték a pesti tanszék megalakulásának 25. évfordulóját. „Balassa János alkotóereje teljében, a nagyrészt általa megteremtett magyar orvosi tudomány vezéralakjaként, az egész ország szeretetét és tiszteletét övezetten a legnagyobb alkotásai küszöbén állt. Rengeteg feladat várta még: tele volt elgondolással, tervvel, feladattal. 1868. december 9-én az előadásra siető orvostanhallgatókat azzal fogadták: nem lesz előadás, mert Balassa tanár úr hajnalban váratlanul meghalt. Vakbélgyulladásból eredő hashártyalob vetett véget pályafutása delelőjén nemes életének.”

A névadó után szóljak e képről is röviden. Én is úgy vagyok, mint oly sokan: egyre több az elszámolnivalóm. Például itt van a régi szekszárdi kórház, amely e képen is látható: szemben a város legrégebbi kápolnája, amelyet a bevándorló németek építettek a XVIII. század közepén, mellette a mai kórház legrégebbi része, amely 1841 és 1872 között készült. Sokszor láttam ezt az épületet, de érzelmileg soha nem tudtam elszámolni. Móser nagymama itt halt meg – látom is ezt a falak mögött halásápadtan –, és itt születtem én.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

